

KOTIMAA

Luonnon monimuotoisuus vähenee hälyttävää vauhtia

Ilmastonmuutos peittää alleen muut ympäristöongelmat.

➦ JAA

💬 KOMMENTIT

Mesiangervoa Espoon Otaniemessä 2. elokuuta 2012. KUVA: AINO HUHTANIEMI

STT-Noora Vaarala

7.8.2014 3:00

Listan ykkönen on selvä: luonnon monimuotoisuuden dramaattinen heikkeneminen. Se on tutkijoiden mukaan tärkein ilmastonmuutoksen alle hautautunut ympäristöongelma.

Ympäristöön liittyvässä keskustelussa on viime vuosina keskitytty ilmastonmuutokseen. Asiantuntijoiden mielestä sitäkin on käsitelty liian vähän ja turhan abstraktilla tasolla, mutta samalla on jäänyt piiloon monta muuta merkittävää aihetta.

Akatemiaprofessori, Helsingin yliopiston metapopulaatiobiologian huippututkimusyksikön johtaja **Ilkka Hanski** aloittaa huomauttamalla, että lähes kaikki ympäristöongelmat ovat jollain tapaa yhteydessä toisiinsa.

Niitty Espoon Otaniemessä 2. elokuuta 2012. KUVA: AINO HUHTANIEMI

Ilmastonmuutos kytkeytyy myös Hanskin erityisalaan, biodiversiteettiin eli luonnon monimuotoisuuteen. Siltä saralta hänellä on kerrottavanaan huolestuttavia uutisia.

– Isoja muutoksia tapahtuu. Luonnon elinympäristöjen vähenemistä ja niiden lajiston hupenemista ei ole saatu pysähtymään.

Se tarkoittaa, että valtava määrä eliölajeja on vaarassa kadota. Suomen noin 50 000 lajista uhanalaisia on kymmenen prosenttia.

Luomupiha auttaa

Kun luonnon monimuotoisuus vaarantuu, samoin voi käydä ihmisten terveydelle. Hanski on tutkinut monitieteisessä hankkeessa allergioiden yleistymistä. Sen epäillään johtuvan juuri luontoyhteyden heikkenemisestä.

Ihmiset eivät enää altistu riittävästi mikrobeille, joiden avulla vastustuskyky kehittyy. Immuunijärjestelmä alkaa ylireagoida: elimistö luulee vaikkapa harmitonta siitepölyä vaaralliseksi ja allergisoituu.

– Syntyy tulehdusreaktioita, joista esimerkkinä on myös astma. Epäillään, että tällainen matala-asteinen tulehdus voi aiheuttaa monenlaisia sairauksia, jopa syöpää ja masennusta.

Helsingin yliopiston bio- ja ympäristötieteellisen tiedekunnan akatemiaprofessori Ilkka Hanski
Ainolan puistossa Oulussa 4. elokuuta 2014. KUVA: NOORA VAARALA

Hanskilla on luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen yksinkertainen neuvo. Se on suunnattu erityisesti omakotitalo- ja rivitaloasujille ja on nimeltään luomupiha.

– Talojen pihat ovat nykyään usein ankeita. Kivettyjä, asfaltoituja tai pelkkää nurmikkoa. Jos pihan antaisi hieman villiintyä ja suosisi nurmen sijaan kaunista kukkaketoa, sekä luonto että lapset hyötyisivät.

Luonnon arvo määriteltävä

Myös yliopistotutkija ja dosentti **Nina Tynkkynen** Tampereen yliopistosta, WWF Suomen suojelujohtaja **Jari Luukkonen** ja Suomen luonnonsuojeluliiton toiminnanjohtaja **Eero Yrjö-Koskinen** pitävät biodiversiteetin vähenemistä vakavana ongelmana. Yrjö-Koskinen puhuu kuudennesta sukupuuttoaallostasta ja sen vaikutuksista ihmisen hyvinvointiin.

Ympäristöpolitiikkaan erikoistuneen Tynkkynen mukaan biodiversiteetti on tutkijakunnan suurin huoli, mutta suuri yleisö tietää siitä harmittavan vähän. Tynkkynen nostaa esiin myös pienhiukkaset, joiden terveysvaikutukset voivat olla välittömät ja suuret.

– Katupölystä uutisoidaan keväisin, mutta muuten paikallisen ympäristön ilmansaasteista ei puhuta tarpeeksi.

Teollisuuden aiheuttamista saasteista taas on keskusteltu lähinnä Talvivaaran onnettomuuden ja vastaavien tapausten yhteydessä, vaikka esimerkiksi vesien saastuminen on paljon laajempi ongelma. Tynkkynen mainitsee jätevesien ohijuoksutukset, jotka pilaavat suomalaisia vesistöjä.

Luukkonen on samaa mieltä.

– Esimerkiksi Talvivaaran tapauksessa emme ole puhuneet saastuneiden järvien arvosta vaan enemmänkin yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Pitäisi kysyä, kuka järvet korvaa. Luonnolle pitäisi määritellä arvo, joka otetaan laskennassa huomioon.